

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 313/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., Kpt. Jaroša 29, Trenčín, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Barbora Koncová, LL.M., proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 40 Ek 1088/2020 z 24. februára 2022 a jeho vydaniu predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu č. k. 40 Ek 1088/2020 z 24. februára 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a jeho vydaniu predchádzajúcim postupom. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že proti sťažovateľke ako povinnej sa vedie exekúcia o vymoženie sumy 12 788,34 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu – rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 19 C 53/2011 z 27. apríla 2012 (ďalej len „exekučný titul“). Súdny exekútor [REDAKOVANÉ], poverený vykonaním exekúcie, predložil okresnému súdu návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie, ktorý odôvodnila tým, že v roku 2019 prešla osobným bankrotom, pričom vymáhaná pohľadávka bola zahrnutá do osobného bankrotu, o čom bol oprávnený upovedomený. Namietala, že keďže jej matke ako ručiteľke bol schválený splátkový kalendár, pričom mesačne spláca oprávnenému sumu 473 eur, je jeho pohľadávka vymáhaná

duplicitne. Oprávnený so zastavením exekúcie nesúhlasil a vo vyjadrení k návrhu sťažovateľky uviedol, že skutočnosť, že za splnenie záväzku sa zaručila aj iná osoba a od nej sa nárok vymáha, nie je dôvodom na zastavenie exekúcie. Veriteľ má právo na plnenie od dlžníka alebo ručiteľa, pričom ich povinnosť zanikne v momente, keď dôjde k úplnému splneniu dlhu. Pokiaľ dlh alebo jeho časť splatí ručiteľ, v tomto rozsahu zaniká dlžníkovi povinnosť plniť v rozsahu toho, čo zaplatil ručiteľ a opačne.

3. Uznesením okresného súdu č. k. 40 Ek 1088/2020 z 13. októbra 2021 vyšší súdny úradník návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie zamietol podľa § 611 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a oprávnenému nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že konkurz na majetok sťažovateľky bol oznámením v Obchodnom vestníku č. 94/2018 z 18. mája 2018 zrušený z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu. V čase začatia exekučného konania tak už bolo konkurzné konanie skončené, čím k stretu exekučného a konkurzného konania nedošlo, a preto v danej veci neprichádzala do úvahy aplikácia §167f zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd mal preukázať, že sťažovateľka po začatí exekúcie uskutočnila čiastočné úhrady vymáhaného nároku na účet oprávneného v celkovej sume 2 361,70 eur, ktorú je tak súdny exekútor povinný zohľadniť a v dôsledku toho priamo úmerne znížiť rozsah vymáhaného nároku. K skončeniu predmetnej exekúcie pritom dôjde až vymožením celého nároku oprávneného a tiež trov súdneho exekútora. K námietke sťažovateľky o duplicitne vymáhanej pohľadávke okresný súd uviedol, že táto okolnosť nie je dôvodom na zastavenie exekúcie. Vymáhaná pohľadávka je síce zahrnutá do splátkového kalendára matky sťažovateľky, avšak na základe samostatného rozhodnutia – rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 20 C 53/2017 zo 14. mája 2019, pričom vo výroku je uvedené, že plnením žalovanej (matky sťažovateľky) zaniká v rozsahu jej plnenia povinnosť sťažovateľky plniť na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 19 C 53/2011 z 27. apríla 2012 (t. j. exekučného titulu, pozn.) a naopak plnením sťažovateľky zaniká v rozsahu jej plnenia povinnosť jej matky. Z uvedeného je tak podľa názoru okresného súdu zrejmé, že nárok oprávneného nie je vymáhaný duplicitne a v rozsahu úhrady zo strany matky sťažovateľky súdny exekútor zníži rozsah vymáhaného nároku.

4. Proti predmetnému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú sudca okresného súdu zamietol ako nedôvodnú podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V celom rozsahu sa stotožnil so závermi prijatými vyšším súdnym úradníkom a vo vzťahu k námietkam sťažovateľky akcentoval koncentračnú zásadu vyjadrenú v § 61k ods. 2 Exekučného poriadku, v zmysle ktorej je povinnosťou povinného uviesť a uplatniť všetky právne skutočnosti, ktoré nastali ku dňu podania jeho návrhu na zastavenie exekúcie, pričom ďalšie tvrdenia reagujúce napríklad na vyjadrenie oprávneného, resp. uvedené v sťažnosti, nie sú pre rozhodnutie súdu relevantné. Dodal, že prípadné čiastočné úhrady plnenia sťažovateľky vykonané po začatí opodstatnenej exekúcie, nie sú dôvodom na úplné, resp. čiastočné zastavenie exekúcie súdom. Uvedené úhrady eviduje súdny exekútor a v prípade úhrady celého vymáhaného plnenia (vrátane trov exekúcie) je povinný vydať upovedomenie o ukončení exekúcie.

II. Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nasmerovala sťažovateľka svoju ústavnú sťažnosť, v ktorej po rekapitulácii skutkového stavu a obsahu v konaní vydaných rozhodnutí argumentuje, že sudca okresného súdu nedostatočne odôvodnil namietané uznesenie, čo má za následok porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tomto smere uvádza, že konajúci súd sa obmedzil iba na posudzovanie je námietok, ktoré navyše podľa jej názoru posúdil nesprávne, pričom *„ak by sa súd v celom konaní zamerlal nie len na námietky sťažovateľky, ale predovšetkým aj na zákonné ustanovenia dotknutých zákonov týkajúcich sa splnenia podmienok predmetného konania, s najväčšou pravdepodobnosťou by dospel k takému záveru, ktorý by vedel dostatočne, presne a jasne odôvodniť“*.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu o zamietnutí jej sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Tvrdený zásah do svojich práv sťažovateľka identifikuje v nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu.

7. Ústavný súd musí v prvom rade konštatovať, že aj keď je sťažovateľka kvalifikovane právne zastúpená, je sťažnostná argumentácia formulovaná len vo všeobecnej rovine, pričom podstatnú časť ústavnej sťažnosti tvorí rekapitulácia skutkového stavu, odkaz na judikatúru ústavného súdu a citácia zákonných ustanovení. Sťažovateľka bez bližšej konkretizácie namieta nedostatočné a zmätočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, avšak následne si sama v ústavnej sťažnosti odporuje tvrdením, že okresný súd sa jej námietkami zaoberal, no podľa jej názoru ich posúdil nesprávne a nezohľadnil ani *„zákonné ustanovenia dotknutých zákonov týkajúcich sa splnenia podmienok predmetného konania“*. Nie je však zrejmé, ktoré konkrétne námietky boli posúdené okresným súdom nedostatočne, nesprávne, resp. v rozpore s relevantnou právnou úpravou. V ústavnej sťažnosti tak zrejme chýbajú bližšie právne a skutkové dôvody, ktorými by sťažovateľka podporila svoje tvrdenie o porušení jej práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu. Absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti pritom spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (napr. I. ÚS 225/2016, III. ÚS 313/2016, I. ÚS 291/2017, III. ÚS 570/2017, IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020, IV. ÚS 163/2021). Úlohou ústavného súdu totiž nie je hádať alebo si domýšľať, v čom má spočívať porušenie namietaných práv sťažovateľky. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že zákonom stanovená povinnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľov má v konaní o ústavnej sťažnosti zaručiť určitý stupeň odbornej kvality, ktorá

sa prejavuje aj v povinnosti prispôbiť sťažnostnú argumentáciu osobitnému charakteru konania o ústavnej sťažnosti, čo sa v prejednávanej veci nestalo.

8. Napriek zistenému formálnemu nedostatku ústavný súd pristúpil k preskúmaniu opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľky s ohľadom na ňou tvrdený nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, pričom nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

9. Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04). Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na ujmu jedného z účastníkov súdneho konania. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03). Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností, ktoré vyplývajú priamo zo zákona (m. m. II. ÚS 143/02).

10. Imanentnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu je taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá.

11. V danom prípade vyšší súdny úradník odôvodnil zamietnutie návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie podľa § 611 ods. 3 Exekučného poriadku neexistenciou dôvodov opodstatňujúcich jej zastavenie. Všetky námietky sťažovateľky týkajúce sa konkurzného konania a duplicity vymáhanej pohľadávky považoval okresný súd z už bližšie ozrejmenej dôvodov za neopodstatnené (pozri bod 3 tohto uznesenia). Následne sudca okresného súdu napadnutým uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú, pričom napriek stručnosti jeho odôvodnenia je zrejmé, že sudca okresného súdu sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym posúdením veci vyšším súdnym úradníkom, ktorý podľa jeho názoru z dostatočne zisteného skutkového stavu vyvodil správne právne závery. Rozhodnúť o zamietnutí sťažnosti bez odôvodnenia pritom sudcovi, ktorý sa stotožňuje s dôvodmi uvedenými vyšším súdnym úradníkom, výslovne umožňuje § 202 ods. 2 Exekučného poriadku.

12. Vzhľadom na nedostatočný argumentačný základ ústavnej sťažnosti ústavnému súdu neostávalo iné ako konštatovať, že z ústavnej sťažnosti ani z písomností k nej priložených nevyplýva, že by pri rozhodovaní okresného súdu o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie došlo k porušeniu zákona a tým k porušeniu jej práv. Iba samotná skutočnosť, že sťažovateľka má na kvalitu odôvodnenia uznesenia konajúceho súdu odlišný názor, resp. že výsledok konania nie je taký, aký si želala, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práva na spravodlivé súdne konanie a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právny názor okresného súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 188/06).

13. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú ústavnú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybníť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Tak je to aj v tomto prípade. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Pozornosti ústavného súdu súčasne neuniklo, že k ústavnej sťažnosti pripojené plnomocenstvo neobsahuje výslovné uvedenie, že sťažovateľka udeľuje zvolenému právnomu zástupcovi splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, tak ako to explicitne vyžaduje § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Aj keď ide o odstrániteľný nedostatok ústavnej sťažnosti, ústavný súd s prihliadnutím na výsledok konania nepristúpil k jeho odstraňovaniu, a to z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani jeho prípadné odstránenie by nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 2. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu